رویکرد

اخوان مصر به سمت عربستان چرخید

اخوان‌المسلمین مصر در سایه تشدید تنش‌ها بین قاهره و ریاض، به سعودی‌ها نزدیک شده است.

دادگاه مصر اعتراض دولت به حکم قبلی دادگاه مبنی بر بطلان واگذاری دو جزیره تیران و صنافیر به عربستان سعودی را رد و با این حکم، تاکید کرد که دو جزیره تیران و صنافیر متعلق به مصر هستند. این رأی دادگاه، هرچند با مخالفت دولت مصر صادر شده ولی جدیدترین نشانه جبهه‌گیری مصری‌ها علیه سعودی است. با تشدید تنش‌ها بین قاهره و ریاض، اخوان المسلمین به عنوان جدی‌ترین جریان معارض دولت السیسی سعی دارد به سعودی‌ها نزدیک شود. منابعی دیروز در گروه اخوان‌المسلمین مصر از ملاقات شماری از سران اخوان‌المسلمین با مسئولان سعودی در پایتخت قطر خبر دادند. به نوشته روزنامه مصری الشروق، این ملاقات هفته گذشته در حاشیه مراسم بزرگداشت خلیفه بن حمد آل ثانی، امیر سابق قطر در دوحه برگزار شد و در آن موضوع نزدیک‌شدن دیدگاه‌ها بین عربستان و گروه اخوان المسلمین، در سایه بحران به وجود آمده در روابط قاهره و ریاض، بررسی شده است. سران اخوان در این دیدار، در خصوص حمایت از دیدگاه‌ها و مواضع عربستان سعودی درباره مسائل منطقه به ویژه سوریه، یمن و لیبی به اتفاق نظر رسیدند. این منابع خاطرنشان کردند که پیش از این نیز نمایندگان شاخه اخوان در چند کشور از جمله پاکستان (جماعت اسلامی) در دیدار مشابهی، حمایت خود را از مواضع عربستان سعودی علیه ایران اعلام کردند. این موضع اخوان المسلمین مصر در حالی است که این گروه، به طور تاریخی در مقابل روایت سعودی‌ها از اسلام قرار دارد. در جریان کودتای نظامی عبد الفتاح السیسی علیه محمد مرسی رئیس جمهور اخوانی مصر، سعودی‌ها از کودتای او حمایت کردند ولی حالا تنش‌ها بین السیسی و سعودی‌ها تشدید شده است. گفته می‌شود یکی از دلایل تنش‌های اخیر در مناسبات دولت مصر با ریاض، سوءظن آنها به دخالت ریاض در تحولات صحرای سینا است. در تازه ترین رویدادهای این منطقه، روز گذشته، چند فرد مسلح با بمب‌های دست‌ساز به نیروهای ارتش مصر در جنوب شیخ زوید حمله کردند که شماری از نظامیان مصری کشته و زخمی شدند. روزنامه «العرب»، چاپ لندن دیروز گزارش کرد در حالی که مصر تلاش می‌کند تنش موجود در روابطش با کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس به ویژه عربستان را کم کند اما با این حال گزینه روی آوردن به ایران در صورت نیاز را نیز رو کرده است. یک منبع در شرکت نفتی SOCAR آذربایجان نیز اعلام کرد که این شرکت با هیئت عمومی نفت مصر قراردادی امضا کرده که به موجب آن این شرکت به دو پالایشگاه نفتی قاهره ۲ میلیون بشکه نفت وارد خواهد کرد.

پرونده

۶۰ درصد غرب موصل آزاد شد

فرماندهان بسیج مردمی عراق می‌گویند که ۶۰ درصد مناطق تحت کنترل داعش در غرب موصل را آزاد کرده‌اند؛ منطقه‌ای که عملیات در آن بر عهده حشدالشعبی قرار گرفته است. همزمان داعش اقدامات خود برای جلوگیری از پیشروی عراقی‌ها را تشدید کرده است. سازمان ملل از ربوده شدن ۳۰۰ غیرنظامی به دست داعش خبر می‌دهد.

«حسن الساری»، فرمانده گروهان‌های الجهاد از گروه‌های بسیج مردمی عراق در گفت‌وگو با فارس از آزادی ۶۰ درصد از مناطق محور غربی عملیات موصل طی مرحله نخست خبر داده است. عملیات آزادسازی موصل از چهار محور انجام می‌شود که محور غربی عملیات برای جلوگیری از فرار داعشی‌ها به سمت سوریه به حشدالشعبی واگذار شده است. الساری دیروز همچنین گفت که حشدالشعبی تنها ۲۰ کیلومتر تا شهر تلعفر فاصله دارد. به گفته این فرمانده عراقی، نیروهای بسیج مردمی مرحله نخست عملیات آزادسازی مناطق غربی موصل را با حرکت به سوی تلعفر (در ۵۰ کیلومتری غرب موصل) به اتمام رسانده و ۶۰ درصد از محورهای ویژه خود را آزاد کردند. «ناظم الجغیفی» فرمانده بسیج عشایر حدیثه‌الانبار نیز گفته که با بسته شدن مرزهای عراق با سوریه، فرماندهان داعش نیروهای خود را برای منع از فرار همراه با خانواده‌هایشان در موصل نگه داشته‌اند.» ناظم الجغیفی در ادامه گفت: «فرماندهان گروهک تروریستی داعش در موصل برای اینکه مانع فرار همه نیروهایشان به سوریه شوند، منطقه مرزی «القائم» عراق را بستند تا دسترسی نیروها به شهرهای مرزی سوریه کاملاً از بین برود.» داعش برای جلوگیری از پیشروی نیروهای عراقی، اقدامات خود را علیه غیرنظامیان تشدید کرده است. سازمان‌های امدادرسانی، مسئولان محلی و اهالی موصل طی روزهای اخیر گزارش‌هایی را درباره اعدام ده‌ها غیرنظامی در حمام‌العلیل توسط داعش منتشر کرده‌اند. شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد روز سه‌شنبه اعلام کرد عناصر داعش ۲۹۵ نفر از اعضای سابق نیروهای امنیتی عراق را نزدیک شهر موصل ربودند و هزار و ۵۰۰ خانواده را نیز وادار کردند به همراه آنها از شهر حمام‌العلیل عقب‌نشینی کنند. راوینا شمدسانی سخنگوی کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد می‌گوید: «این افراد ربوده یا به زور منتقل شده‌اند و به نظر می‌رسد عناصر داعش قصد دارند از آنها به عنوان سپر انسانی استفاده کنند یا آنها را با توجه به وابستگی‌هایشان به قتل برسانند.» حدود ۱۰۰ نفر از این افراد از افسران سابق نیروی امنیتی عراق هستند که نیمه‌شب سوم نوامبر از روستای موالی در حدود ۲۰ کیلومتری غرب موصل ربوده شدند. ۱۹۵ نفر دیگر نیز بین تاریخ یکم تا چهارم نوامبر از روستاهایی در بخش تلعفر ربوده شده‌اند. نیروهای امنیتی عراق نیز دیروز بزرگ‌ترین زندان زیرزمینی گروه تروریستی داعش در بخش «الشوره» در ۳۵ کیلومتری جنوب موصل را شناسایی و هزار زندانی بی‌گناه را از این زندان آزاد کردند. «حسام‌الدین العبار» گفت که نیروهای امنیتی عراق در جریان عملیات پاکسازی منطقه از وجود بمب و مین، این زندان بزرگ زیرزمینی را شناسایی کردند و توانستند مردم بی‌گناهی را که در این مکان زندانی شده بودند، آزاد کنند و به اردوگاه‌های آوارگان انتقال دهند.

اخبار کوتاه

■ فرانسه و امارات رزمایش مشترک برگزار می‌کنند

یگان‌هایی از نیروهای فرانسوی جهت شرکت در رزمایش مشترک «خلیج ۲۰۱۶» وارد امارات شدند. این رزمایش با مشارکت نیروهای مسلح دو کشور امارات و فرانسه و در راستای تمرین برنامه‌ریزی، اجرا و مدیریت عملیات‌های مشترک طبق توافقنامه دفاعی دو کشور اجرا خواهد شد. در این رزمایش از انواع سلاح‌های نیروهای مسلح امارات و فرانسه استفاده خواهد شد. این رزمایش از جمله تمرینات مشترک یگان‌های نیروهای مسلح کشورهای دوست و در چارچوب تقویت همکاری‌ها و هماهنگی‌ها و تبادل تجربیات نظامی است.

■ آتامبایف: امریکا صلاحیت اظهارنظر درباره انتخابات ما را ندارد

«الماس‌بیک آتامبایف» رئیس جمهور قرقیزستان با اشاره به واقعیت خرید آرا در انتخابات گذشته ریاست جمهوری امریکا گفت: «واشنگتن صلاحیت اظهارنظر درباره انتخابات قرقیزستان را ندارد.» آتامبایف در خصوص انتخابات ریاست جمهوری امریکا و گفته‌های «دونالد ترامپ»، اظهار داشت: «کاندیداهای انتخاباتی در امریکا خواسته یا ناخواسته سوابق یکدیگر را در همکاری با منابع مالی نامشخص افشا کردند و این امر نشان‌دهنده خرید رأی است.»

■ انگلیس برای تأمین بودجه پایگاه‌هایش را تعطیل می‌کند

وزیر دفاع انگلیس اعلام کرد قرار است تا سال ۲۰۴۰ میلادی ۵۶ سایت وزارت دفاع در سراسر این کشور تعطیل شود. سایت‌های تاریخی «فورت جورج» در اسکاتلند و «برکان باراکس» در ولز از جمله سایت‌هایی هستند که قرار است توسط دولت تحت برنامه بررسی اموال و مستغلاتش تعطیل شوند. مایکل فالون، وزیر دفاع انگلیس گفت: «این مستغلات بسیار بزرگ و اداره آنها بسیار پرهزینه است و از زمین این سایت‌ها می‌توان برای ساخت ۵۵ هزار واحد آپارتمانی جدید استفاده کرد.»

ظریف به‌عنوان اولین وزیر خارجه بعد از انتخاب رئیس جمهور با جریان‌های مختلف در بیروت ملاقات کرد

دیپلماسی فعال ایران در لبنان

گزارش یک
محمد بابایی

محمدجواد ظریف، اولین وزیر خارجه‌ای است که پس از انتخاب میشل عون به عنوان رئیس جمهور جدید لبنان، وارد بیروت شد و با رهبران جریان سیاسی مختلف این کشور دیدار و گفت‌وگو کرد؛ سفر دیپلماتیک تاریخی که بیش از هر چیزی به نظر می‌رسد مدیون مقاومت ایران و حزب‌الله در سوریه است.

محمدجواد ظریف، وزیر خارجه کشورمان روز دوشنبه در رأس هیئتی عالیرتبه سیاسی و اقتصادی وارد بیروت، پایتخت لبنان شد و با رهبران این کشور از جمله میشل عون، رئیس جمهور جدید لبنان دیدار و «تبریک صمیمانه دولت و مردم جمهوری اسلامی ایران» را به او ابراز کرد. میشل عون دوشنبه هفته گذشته از طرف پارلمان لبنان به‌عنوان سیزدهمین رئیس جمهور این کشور انتخاب شد. بر اساس ساختار سیاسی لبنان، رئیس جمهور باید از مسیحیان مارونی، نخست‌وزیر از سنی‌ها و رئیس مجلس از شیعیان انتخاب شود. اهمیت انتخاب میشل عون رئیس فراکسیون تغییر و اصلاح لبنان در این است که او تنها نامزد مورد نظر حزب‌الله محسوب می‌شد و جنبش مقاومت اسلامی لبنان «با درایت سیاسی در عرصه داخلی لبنان و با قدرت نظامی در عرصه جنگ سوریه» توانست پس از گذشت دو سال و نیم، عون را به کاخ بعبدا اعزام کند. ناظران و سیاستمداران لبنانی با اشاره به اینکه بدون حمایت حزب‌الله رسیدن میشل عون به کاخ ریاست جمهوری لبنان امکان‌پذیر نبود، تأکید دارند انتخاب عون پیروزی بزرگی برای محور مقاومت است و نشان دهنده قدرت فزاینده ایران در غرب آسیا است. روزنامه السفیر با اشاره به خشم کشورهای عربی از دیدار مقامات ایرانی از بیروت، نوشت: «دوره ریاست جمهوری ژنرال عون با حضور ایران و سوریه گشایش یافت.» اگر دیدار فرستاده ویژه بشار اسد با میشل عون را کنار بگذاریم، ظریف اولین مقام بلندپایه خارجی است که با میشل عون ملاقات کرد. ظریف در این دیدار خاطرنشان کرد: «به نظر ما ایران و لبنان امروز با دو تهدید مشترک ناشی از رژیم صهیونیستی و گروه‌های تکفیری و افراط‌گرا روبه‌رو هستند و فراتر از این دو تهدید مشترک، منافع زیادی است که ایران و لبنان در چارچوب همکاری‌های سیاسی و اقتصادی در همه زمینه‌ها دارند.» در همین حال، رئیس جمهوری لبنان در دیدار «محمد جواد ظریف» خواستار رساندن سلامش به رهبر معظم انقلاب اسلامی و رئیس جمهوری ایران شد. به گزارش ایرنا، رئیس جمهوری لبنان در این دیدار که عصر دوشنبه در «بعبدا» کاخ ریاست جمهوری این کشور برگزار شد، ضمن تشکر از پیام تبریک و تماس تلفنی رئیس جمهوری اسلامی ایران در همان ساعات اولیه انتخاب ایشان، از دیدگاه جمهوری اسلامی ایران برای تحکیم ثبات در لبنان قدردانی و بر ضرورت ارتقای روابط دو کشور در همه زمینه‌های سیاسی و اقتصادی تاکید کرد.

■ حزب‌الله منبع افتخار

ظریف در ادامه دیدارهای خود با سایر رهبران و شخصیت‌های سیاسی لبنان، از جمله جبران باسیل، وزیر خارجه، سعد حریری رهبر جریان مستقبل و نخست وزیر معرفی شده از سوی میشل عون، تمام سلام نخست وزیر کنونی، نبیه بری، رئیس مجلس و از همه مهم‌تر با سید حسن نصرالله رهبر حزب‌الله دیدار و گفت‌وگو کرد. ظریف همچنین در جمع ایرانیان مقیم لبنان و نشست مشترک اقتصادی ایران و لبنان حضور یافت و از اهمیت و نقش کلیدی جنبش مقاومت اسلامی لبنان گفت. وزیر خارجه تأکید کرد: «نقش حزب‌الله به عنوان سمبل مقاومت و مسئولان حزب‌الله به ویژه «سید حسن نصرالله» یک نقش افتخارآفرینی نه تنها برای لبنان و ایران بلکه برای همه جهان اسلام است و این یک توفیق برای همکاران ایرانی است که در پیشبرد اهداف روابط دوجانبه بین ایران و لبنان تلاش می‌کنند.» ظریف همچنین بدون اینکه اسم عربستان سعودی را بیاورد از نقش «مخرب کشورهای عصبانی منطقه» در سوریه و یمن انتقاد کرد. او همچنین گریزی به برجام زد و تأکید کرد: «همواره گفته‌ام برجام برای ایران قدرت نیافریده بلکه موجب برداشته شدن مهار قدرت ایران شده است.»

■ واکنش اعراب

در همین حال رسانه‌های لبنانی گزارش دادند که دیدار وزیر خارجه کشورمان با مقامات لبنانی به مذاق سفرای کشورهای عربی در بیروت خوشایند نبوده و آنها را به سراسیمگی انداخته است. روزنامه السفیر نوشت: «کشورهای شورای همکاری خلیج‌فارس دعوتنامه‌های رسمی برای سفر ژنرال عون به این کشورها ارائه کرده‌اند و حتی سعودی‌ها منتظر هستند کاخ ریاست جمهوری لبنان خواستار تعیین زمانی برای ملاقات ژنرال عون با مقامات سعودی شود تا مقدمات این سفر رسمی در سریع‌ترین زمان ممکن فراهم شود.» این رسانه لبنانی همچنین به نقل از منابع دیپلماتیک اروپایی مقیم بیروت نوشت: «فرانسوا اولاند» رئیس جمهوری فرانسه به زودی دعوتنامه‌ای را برای ژنرال عون می‌فرستد تا قبل از پایان سال جاری میلادی به طور رسمی از فرانسه دیدن کند. ظریف در واکنش به تلاش کشورهای عربی و غربی برای دیدار با مقامات لبنانی گفت: «ما خوشحال می‌شویم کشورهای دیگر هم بعد از ایران رویکرد تقویت و گسترش روابط با لبنان را در دستور کار قرار دهند.»

■ واکنش امریکا

امریکا از همان ابتدا نسبت به انتخاب میشل عون به عنوان رئیس جمهور لبنان رویکرد مثبتی اتخاذ نکرد و حالا که ظریف به بیروت رفته است مقامات واشنگتن تلاش می‌کنند موضعی خنثی اتخاذ کنند. مارک تونر یک سخنگوی وزارت امور خارجه امریکا در این باره گفت: «ما نمی‌خواهیم نتیجه‌گیری خاصی از این سفر و اینکه دولت جدید لبنان به چه سمت و سویی می‌رود، داشته باشیم.» به گزارش ایسنا، او در پاسخ به سؤال دیگری مبنی بر اینکه آیا واشنگتن درباره اینکه فردی در لبنان روی کار آمده که متمایل به ایران است، نگرانی دارد؟ گفت: خیر، ما از این موضوع مطلعیم و به روشنی اذعان کرده‌ایم که حزب‌الله از این دولت یا عون حمایت می‌کند اما قصد نداریم به نتیجه‌گیری خاصی برسیم، غیر از اینکه سیستم رئیس جمهور جدید چه می‌کند و دولت جدید وی قرار است چگونه کشور را رهبری کند.

واکنش

کردهای ترکیه: از زندان به مبارزه ادامه می‌دهیم

رهبران حزب کردی «دموکراتیک خلق» که در زندان به سر می‌برند، در پیامی به اعضای پارلمان این حزب اعلام کردند که در هر شرایطی به مبارزه خود ادامه خواهند داد.

به گزارش ایسنا، به نقل از روزنامه جمهوریت، صلاح‌الدین دمیرتاش، رهبر حزب «دموکراتیک خلق» که چند روز قبل به همراه چند تن از نمایندگان پارلمان حزب دموکراتیک خلق بازداشت شد، در پیامی از زندان خطاب به نمایندگان این حزب اعلام کرد: امیدواریم تحت فشار اروپا، دولت ترکیه از موضع خود عقب‌نشینی کند. بازداشت‌های اخیر گامی در راستای گام‌های پیشین برای دستیابی به یک حکومت تک‌محوری است. وی ادامه داد: این حملات علیه ما که خواهان زندگی برادرانه و صلح‌آمیز در کنار یکدیگر هستیم را فراموش نخواهیم کرد. فیگن یوکسکداغ، رهبر مشترک حزب دموکراتیک نیز که در بازداشت به سر می‌برد، گفت: با وجود همه مشکلات، امید خود را از دست نخواهیم داد و باز هم برای ترکیه برقراری دموکراسی را مطالبه خواهیم کرد. همچنین اعضای حزب دموکراتیک در پارلمان شعار «ایستادگی می‌کنیم» سر دادند. همزمان فشارها بر آنکارا به خاطر قلع و قمع کم‌سابقه مخالفان در حال تشدید شدن است. رهبر حزب اپوزیسیون «مردم جمهوریخواه» ترکیه با بیان اینکه ترکیه در حال منزوی شدن است، گفت: ترکیه رفته رفته شبیه کره شمالی می‌شود. وزارت امور خارجه آلمان نیز از همه منتقدان دولت در ترکیه که مورد آزار و اذیت قرار می‌گیرند، حمایت کرد و به آنها اعلام کرد می‌توانند در آلمان حق پناهندگی دریافت کنند. «مایکل روت» وزیر امور اروپایی آلمان در وزارت امور خارجه این کشور در گفت‌وگو با روزنامه «دی ولت» گفته است همه افراد منتقد در ترکیه باید بدانند که دولت آلمان در همبستگی با آنها است. آلمان در برابر همه افراد تحت تعقیب با انگیزه‌های سیاسی در ترکیه باز است. آنها می‌توانند در کشور ما درخواست پناهندگی کنند و این مسئله تنها برای روزنامه‌نگاران صادق نیست.

گزارش ۲

«تغییر» اوباما امریکا را تغییر نداد

کارنامه سیاه در کاخ سفید دست به‌دست شد

بالاخره بعد از ماه‌ها لفاظی و فحاشی و افشاگری، مبارزات انتخابات ریاست جمهوری امریکا به ایستگاه آخر رسید. در نهایت، کاخ سفید دست به دست شد. البته تنها شاهد جابه‌جایی کاخ‌نشینان در کاخ سفید هستیم وگرنه کارنامه سیاه آن به جای خود باقی است.

به گزارش «جوان» پس از ۵۷۵ روز کارزار انتخاباتی که حدود ۲ میلیارد و ۱۰۰ میلیون دلار هزینه مالی و البته بیش از اینها هزینه حیثیتی برای نظام سیاسی امریکا داشت، مردم امریکا به پای صندوق‌های رأی رفتند. تا لحظه آخر طرفداران دو حزب تلاش کردند پیروزی خود را نجات امریکا از خطری بزرگ نمایش دهند که شاید این را برخی از مردم داخل امریکا باور کنند اما زبان عقلای سایر ملت‌های جهان قبل از انتخابات را می‌توان از مقاله عبدالباری عطوان خواند که ساعاتی قبل از اعلام نتایج نوشت: «ما به کلینتون اعتماد نداریم؛ این ماری که بر اساس آموزه‌های لابی یهودی رنگ عوض می‌کند و انواع سم‌ها را برای منطقه خاورمیانه دارد. همچنین امید خوبی به مردی چون ترامپ نداریم که آکنده از غرور، نژادپرستی و دروغ است، قربانی‌های آن دو ما عرب‌ها و مسلمانان هستیم؛ حلقه ضعیف‌تر و کودن‌تر در جهان، برده سرور امریکایی است که برخی از ما از اهانت‌ها، جنگ‌ها، نابودی کشورهایمان و کشته شدن فرزندان‌مان توسط آن لذت می‌بریم.» به هر حال باراک اوباما هم به لیست کسانی که بشار اسد را تهدید به براندازی کرده بود، پیوست تا نمایشگاه سیاستمداران ناموفق در این عرصه شامل دیوید کامرون نخست وزیر رژیم سلطنتی انگلیس، داوود اغلو نخست‌وزیر مخلوع ترکیه، حمدبن خلیفه آل ثانی امیر سابق قطر، ملک عبدالله پادشاه سابق عربستان با ورود نام باراک اوباما رنگین‌تر و البته عبرت‌آمیزتر شود. با این حال انتظار نمی‌رود که کلیددار جدید کاخ سفید تداوم رویه‌ای جز ادامه فتنه‌انگیزی در جهان را از جمله در سوریه در سر داشته باشد.

■ اوباما در «زباله‌دان تاریخ»

همزمان با آغاز انتخابات ریاست جمهوری امریکا، کره شمالی به انتقاد شدید از رئیس جمهوری فعلی امریکا پرداخته و اعلام کرد اوباما رهبری است که کشورش را در آستانه سقوط قرار داد. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری رویترز، آژانس خبری دولتی کره شمالی گزارش داد که امریکا یک رژیم «کاملاً شکست خورده» است که به طور حتم دفن می‌شود. در این گزارش آمده که برنامه‌های باراک اوباما، رئیس جمهوری امریکا برای توقف گستردگی تسلیحات اتمی یک «جاه‌طلبی» بود که به وی کمک کرد جایزه صلح نوبل را در ۲۰۰۹ به دست بیاورد و این برنامه‌ها به فاضلاب تاریخ می‌پیوندد چون از سوی جهان به شدت محکوم شده و نشان می‌دهد که امریکا به دنبال انحصار انرژی اتمی برای خودش است. این آژانس خبری دولتی کره شمالی همچنین گزارش داد: سیاست‌های خصمانه اوباما در قبال کره شمالی و استراتژی تسلط بر آسیا کاملاً در حال شکست خوردن است. استراتژی‌های باراک اوباما دیگر ارزشی ندارند و سیاست‌ها و توافقات تجارت خارجی واشنگتن نیز از داخل در حال نابودی است. در ادامه این گزارش آمده است: در دوران ریاست جمهوری باراک اوباما، امریکا به شدت دچار ویرانی معنوی و اخلاقی شد و به بزرگ‌ترین کشور ناقض حقوق بشر بدل شد. این آژانس خبری در ادامه گزارش خود به رقابت‌های انتخاباتی در امریکا اشاره کرد و نوشت: این رقابت‌های «کثیف» در تاریخ امریکا غیرقابل پیش‌بینی است و باعث شده مایه تمسخر جهان شود.

■ انتخابات کنگره هم برگزار شد

در حالی که تمام چشم‌ها دیروز به انتخابات ریاست جمهوری امریکا خیره شده بود، انتخابات کنگره هم همزمان برگزار شد که اهمیت بسزایی دارد. به نوشته روزنامه گاردین، کنگره آتی امریکا قرار است روی مسائل مهمی تصمیم‌گیری کند؛ اینکه آیا باید ۹ قاضی دیگر به دیوان عالی افزوده شود؛ آیا عملکرد ایالات متحده در بحث اجرای وعده‌های تغییرات آب و هوایی مناسب بوده است و آیا به عنوان مثال اگر هیلاری کلینتون دموکرات رئیس جمهوری امریکا شود، باید استیضاح شود یا خیر. اکنون کنگره امریکا متشکل از دو مجلس مذکور، در دست جمهوریخواهان امریکایی قرار دارد. در جریان انتخابات پیشین کنگره که چهارم نوامبر ۲۰۱۴ در اواسط دور دوم ریاست جمهوری باراک اوباما برگزار شد، کنترل سنا از دست دموکرات‌ها خارج شد. از مجموع ۱۰۰ کرسی سنا، ۳۴ کرسی امروز به رأی گذاشته می‌شود و بر اساس نتایج اولیه دموکرات‌ها کنترل سنا را مجدداً به دست می‌گیرند. دوره نمایندگان سنا شش ساله است اما در هر انتخابات تنها یک‌سوم کرسی‌ها به رأی گذاشته می‌شود. برای مجلس نمایندگان امریکا هم تمام ۴۳۵ کرسی به رأی گذاشته شد که بر اساس نتایج باز هم جمهوریخواهان در اکثریت باقی ماندند. جمهوریخواهان امریکایی پیشتر در مجلس نمایندگان امریکا ۲۴۶ کرسی و در سنا ۵۴ کرسی داشتند و در مقابل، دموکرات‌های امریکایی تنها ۱۸۶ کرسی در مجلس نمایندگان و ۴۴ کرسی در سنا در اختیار داشتند که همین رویه کار را برای اوبامای دموکرات سخت کرده بود.

نگاه

دکتر سید رضا میرطاهر

تنش‌های روسیه با ناتو پایدار است

با افزایش تنش‌ها بین روسیه و ناتو به‌ویژه خصومت فزاینده بین مسکو با کشورهای حوزه بالتیک (لیتوانی، لتونی و استونی) بیش از ۳۰۰ هزار نیروی زمینی سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو) به حالت آماده‌باش درآمده‌اند. ینس استولتبرگ، دبیر کل ناتو اعلام کرده که این ائتلاف امیدوار است زمان واکنش هزاران نفر از نیروهایش را به منظور پاسخ موثرتر به شرایط رزمی کاهش دهد. به گفته آدام تامسون، نماینده انگلیس در ناتو احتمالاً ۳۰۰ هزار نیروی ناتو در وضعیت آماده‌باش هستند. هدف از این اقدام، تسریع زمان واکنش این نیروها است. هدف ناتو این است که زمان اعزام و استقرار این نیروها را از شش ماه به دو ماه تقلیل دهد. با این حال نیروهای واکنش سریع این سازمان قادر به استقرار سریع در نقاط مختلف اروپای شرقی فقط ظرف چند روز هستند.

این تحولات نشان می‌دهد که تقابل بین روسیه و ناتو در شرق اروپا ابعاد جدیدی یافته و به مرزهای خطرناکی رسیده است. این مسئله به‌ویژه با توجه به ادامه اقدامات تحریک‌آمیز ناتو مانند استقرار یگان‌های نظامی جدید در کشورهای حوزه بالتیک و لهستان و نیز برگزاری رزمایش‌ها در جوار مرزهای روسیه به‌ویژه در دریای بالتیک تشدید شده است. بهانه ناتو برای این اقدام جدید، اقدامات نظامی روسیه در شرق اروپا، یعنی در مرزهای غربی این کشور است. به‌ویژه اینکه روسیه اقدام به استقرار شمار قابل توجهی از نیروها و تجهیزات نظامی در منطقه محصور کالینگراد در جوار مرزهای لهستان و لیتوانی کرده و همین مسئله به‌ویژه کشورهای حوزه بالتیک را به هراس افکنده است. این مسئله با توجه به سابقه تاریخی تهاجم و اشغال کشورهای سه‌گانه بالتیک در جریان جنگ جهانی دوم، باعث شده این کشورها همواره به‌دنبال متحدان خارجی برای حفاظت از خود باشند و در این راستا، شاهد پیوستن آنها به ناتو در دهه اول قرن بیست‌ویکم بودیم. نگرانی این کشورها از تکرار سناریوی مشابه الحاق شبه‌جزیره کریمه به روسیه در سال ۲۰۱۴ در مورد آنها است. هدف اعلامی از اقدامات ناتو به‌ویژه تقویت قابل توجه شمار نیروهای مستقر در شرق اروپا و نیز آماده‌باش ۳۰۰ هزار نفر از نیروهای نظامی این سازمان اطمینان دادن به کشورهای تازه عضو ناتو در شرق اروپا از جمله لهستان و سه کشور بالتیک است تا مانع از اقدام احتمالی روسیه برای حمله ناگهانی و اشغال این کشورها به‌ویژه سه کشور کوچک لتونی، استونی و لیتوانی شود. به زعم تحلیلگران غربی، در صورت آغاز جنگ، روسیه می‌تواند نیروهای نظامی مستقر ناتو در کشورهای بالتیک را فقط در چند ساعت شکست دهد و این کشورها را به تسخیر درآورد. از سال ۲۰۱۴ تاکنون، ناتو حضور نظامی خود را در کشورهای شرق اروپا که همسایه روسیه هستند، تقویت کرده است. افزایش حضور ناتو در شرق اروپا به‌ویژه حوزه بالتیک در شرایطی است که روسیه بارها نسبت به این اقدام هشدار داده است. با افزایش این تنش‌ها، دو طرف به نوعی به نمایش قدرت در برابر یکدیگر پرداخته‌اند و در این میان ناتو به عنوان بازوی نظامی غرب بیشتر حالت تهاجمی و تهدیدکننده علیه روسیه به خود گرفته است. در عین حال ناتو بر مبنای سیاست گسترش به شرق، پس از فروپاشی شوروی در سال ۱۹۹۱ تلاش مستمری را برای به عضویت درآوردن کشورهای شرق و مرکز اروپا آغاز کرد. این رویکرد ناتو با مخالفت شدید روسیه مواجه شده است. از دیدگاه روس‌ها این اقدام ناتو به‌منظور دربرگیری روسیه و انزوای روز افزون آن صورت می‌گیرد. بدین ترتیب سیاست گسترش ناتو به شرق همچنان یکی از تهدیدات خارجی بالقوه برای روسیه محسوب می‌شود. رویکرد خصمانه ناتو و ادامه تلاش آن برای پیشروی به سوی شرق باعث شده روسیه در دکترین امنیت ملی خود، ناتو را به عنوان یک تهدید برای امنیت ملی روسیه تلقی کند. مقامات مسکو به این نتیجه رسیده‌اند که دشمنی و خصومت غربی‌ها علیه روسیه نه پدیده‌ای زودگذر بلکه به‌مثابه رویکردی مستمر و پایدار از جانب ناتو و امریکا علیه روسیه دنبال می‌شود. در عین حال بدعهدی ناتو و زیر پا گذاشتن توافقنامه ۱۹۹۷ در زمینه عدم استقرار دائمی نیروهای نظامی در شرق اروپا از سوی ناتو باعث شده روسیه نیز حضور فعال نظامی در مرزهای غربی خود و در مجاورت کشورهای اروپای شرقی مانند لهستان و جمهوری‌های بالتیک و همچنین در دریای سیاه را در سرلوحه اقدامات نظامی خود قرار دهد و در عین حال با اقداماتی مانند برگزاری رزمایش مشترک با صربستان بر ادامه حضورش در بالکان تأکید ورزد.

دورنما

مجتمع‌های مهم «۱۰۷۰» در جنوب حلب آزاد شد

حملات هوایی روسیه علیه تکفیری‌ها مدتی است متوقف شده است اما پیشروی نیروهای مقاومت در مواضع تکفیری‌ها همچنان ادامه دارد. نماینده پارلمان سوریه هم گفت که عملیات آزادسازی حلب به زودی آغاز می‌شود.

ارتش سوریه و نیروهای مقاومت روز سه شنبه در جنوب و جنوب غرب شهر حلب عملیات غافلگیرانه‌ای را علیه ائتلاف جیش الفتح آغاز کردند. یک منبع میدانی اعلام کرد که در این حمله مجتمع‌های مسکونی «۱۰۷۰» در جنوب شهر حلب آزاد شده است. به گفته این منبع، درگیری‌ها هنوز در این منطقه شدید است و نیروهای مقاومت در حال تثبیت مواضع خود هستند. به گزارش روزنامه رأی الیوم، این منبع همچنین تصریح کرد، عملیات پیشروی نیروهای سوری و مقاومت پس از آزادسازی مجتمع‌های راهبردی ۱۰۷۰ به سمت ارتفاع «البطیخ» و مدرسه الحکمه ادامه دارد. با آزادسازی ارتفاع موته شهرک راشدین ۵ هم زیر آتش نیروهای مقاومت قرار گرفته است و رزمندگان مقاومت حزب‌الله و ارتش سوریه از این ارتفاع در حال پیشروی به سوی منطقه راشدین ۵ هستند. ساعتی قبل از این عملیات هم نیروهای محور مقاومت موفق شدند ارتفاعات «موته و الرخم» را آزاد کنند و تروریست‌های «التر کستانی و جبهه النصره» مستقر در مجتمع‌های ۱۰۷۰ را در تیررس خود قرار دهند. با پاکسازی این ارتفاعات راهبردی راه ارتباطی تروریست‌ها از شهرک الراشدین ۵ و الحکمه به مجتمع‌های ۱۰۷۰ قطع می‌شود. در این عملیات دهها تروریست از جمله چندتن از عناصر سرشناس کشته شدند. در جبهه‌ای دیگر و در استان ریف دمشق نیز ارتش سوریه عملیاتی را علیه گروه‌های شورشی آغاز و در محور مزارع غربی شهرک الریحان در نزدیکی شهر دوما پیشروی کرده است. در جنوب غربی دمشق نیز ارتش سوریه موفق شد حمله غافلگیرانه گروه‌های مسلح در محور البویضه در خان الشیح را ناکام بگذارد.

■ عملیات حلب نزدیک است

به رغم کاهش عملیات در جبهه حلب، آلان بکر، عضو پارلمان سوریه روز سه‌شنبه گفت که ارتش سوریه و متحدانش برای نبرد نزدیک آزادسازی کامل حلب آماده می‌شوند. این نماینده پارلمان تأکید کرد: «آنچه که در استان حلب اتفاق افتاد دروغ گردانندگان تروریسم و ضعف گزینه‌های‌شان را نشان داد و در عین حال مواضع دمشق را در پایبندی به حفظ حاکمیت سوریه تقویت کرد». این اظهارات در حالی است که روسیه در هفته‌های اخیر عملیات را در حلب متوقف کرده تا تکفیری‌ها از این شهر خارج شوند. اما به رغم آتش‌بس‌های یکجانبه مسکو، تروریست‌ها نه تنها از حلب خارج نشده‌اند بلکه به غیرنظامیانی که قصد خروج از حلب را دارند شلیک می‌کنند. روسیه هشدار داده است در صورتی که تکفیری‌ها از حلب خارج نشوند به شدت سرکوب می‌شوند و به نظر می‌رسد عملیات آتی در حلب با شدت بیشتر از قبل انجام شود.

■ پیشروی کردها در رقه

نیروهای دموکراتیک سوریه که از روز یک‌شنبه عملیات آزادسازی رقه از دست داعش را آغاز کرده‌اند توانستند مناطق جدیدی را از دست تروریست‌ها آزاد کنند. به گزارش خبرگزاری فرانسه، جهان شیخ احمد، سخنگوی ائتلاف نیروهای دموکراتیک سوریه روز سه‌شنبه اعلام کرد که این نیروها از دو جبهه به سمت رقه پیشروی کرده‌اند و درگیری‌های سنگینی در جریان است. به گفته وی، نیروهای سوری دست کم ۱۰ کیلومتر از سمت شهرهای عین عیسی و سلوک به سوی رقه پیشروی کرده‌اند. در هر دو جبهه نیروهای دموکراتیک سوریه همچنان با رقه فاصله دارند که در جبهه عین عیسی این فاصله دست کم ۳۰ کیلومتر است. بر اساس اظهارات یک منبع مطلع در نیروهای دموکراتیک سوریه، حدود ۵۰ مشاور نظامی امریکایی در عملیات رقه مشارکت دارند.